

Het Regt

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

GODSDIENST.

VADERLAND.

VRYHEID.

ABONNEMENT PRYS:

Voor de Stad 5 fr. per jaer.
 „ 3 fr. per 6 maanden.
 „ 1-75 fr. per trimester.
 Voor Buiten 6 fr. per jaer.
 „ 3-50 per 6 maanden.
 „ 2 fr. per trimester.

PRYS DER INSERTIE.

15 centiem den drukregel.
 40 centiem de reklamen.
 Alle toezending van brieven, geld,
 moet ons vrachtyr geworden.

Wekelyks verschynende Woensdag
 en Zaterdag, by Huv. DE COCQ,
 Opsteller-Uitgever, te St-Truiden.

STAETKUNDIG OVERZIGT.

De toenadering tusschen Rusland en Oostenryk, ten gevolge der gebeurtenissen in Warschau, wordt meer en meer bevestigd.

Immers meldt men uit Weenen dat het Hof van St-Petersburg de bewyzen zou in handen hebben, dat de nieuwe poolsche beweging te Parys zou voorbereid wezen. Het Hof van Oostenryk heeft dezelfde verdenking aengaende de poogingen van wederstand in Hongarie en Gallicie, en men had reeds de hoop dat de verkoeling tusschen Rusland en Frankryk gevolgd zal worden door een verbond tusschen Rusland en Oostenryk.

De toestand van Warschau is hoogst ernstig en gevaerlyk. Prins Gortchakoff zal vervangen worden door den generaal Mouravieff of door den graef Berg, gouverneur van Finland.

Luidens de laatste depeche uit Breslau, had er te Warschau eene nieuwe samenschooling van het volk plaats gehad, welke echter zonder bloedige worstelingen was afgelopen.

De kanonnen zyn voor het kasteel van den gouverneur met schroot geladen en op de stad gerigt, welke in verslagenheid en angst gedompeld is.

Men verwacht er zich aen in staet van beleg verklaerd te worden, te meer dat het in de omliggende plaatsen ook reeds onrustig begint te worden, en een duizendtal boeren naar Warschau zyn gekomen om hunne broeders te helpen.

Volgens byzondere brieven uit Cochín-China, zyn de laatste gebeurde gevechten door de fransch-spaensche troepen tegen de Annamiten, by de stad Saigon, zeer ernstig geweest. De laatste hadden, tegen verwachting, goede artillery. De gevechten hebben twee volle dagen geduurd. Er zyn 300 dooden en gekwetsten by de Europeanen, die meer dan 250 Cochín-Chinezen hebben begraven, terwyl de vyand meer dan 2000 gekwetsten telt. De fransche kolonel Testard en een vyftal zecofficieren zyn gesneveld.

Er hebben manifestaties te Weenen plaats gehad; maer er hebben geene worstelingen plaats gehad zoo als te Warschau, te Lublin en te Kiew; maer al de openbare plaatsen en kaeijen zyn met wachten bezet en alle samenschoolingen zyn verboden.

Op de plaats St-Stephen heeft het volk eenen charivari aen de autoriteiten gegeven ter oorzaak eeniger aenhoudingen.

De straten van Kiew, oude hoofdstad van Rusland gedurende de XI en XII eeuw zyn met bloed overgoten geweest by het eindigen van eenen lykdienst voor de gesnevelde te Warschau.

De worsteling tusschen de inwooners en de soldaten is allerbloedigst geweest; uitgestrekt is het getal gekwetsten en dooden.

De zich opvolgende depechen laten eenen gespannen toestand vermoeden zoowel in de provincien van Oostenryk als in Polen.

Gallicie vraegt in zyn adres aen Frans-Josef de erkenning van zyn zelfbestaan.

De ryksdag van Istrië is nitgesteld omdat hy geweigerd heeft zich in den raed van het oostenryksche keizerryk te doen ver- tegenwoordigen.

Dalmatie, Tyrol, Hongarie, Croatie, Banat en Transylvanie volgen het voorbeeld en vragen hun zelfbestaan.

Te Warschau gaen de aenhoudingen voort; het getal dooden en gekwetsten belooft de duizend.

Generaal Benedek, gouverneur van Venetie, beschuldigt in eene proclamatie de vreemde gouvernementen en de revolutionairen van alle landen van de oostenryksche hervormingen ten allen koste willen te beletten. Hier, zegt hy, zal de worsteling moeijelyk en doorslaende zyn; en wy zullen alle onze krachtdadigheid moeten inroepen om ze te overwinnen.

Brieven uit Turyn melden voorbereidseis voor eene zeeexpeditie van Garibaldi.

Men spreekt te Parys van eene nota van het Kabinet van Victor Emmanuel, welke de terugtrekking van de fransche troepen uit Rome onmiddelyk afescht. De Tuilerien hebben geweigerd.

Men zegt dat het gouvernement vast besloten is de circulaire van Delangle ten uitvoer te brengen. Men noemt reeds twee prelaten die gaen vervolgd worden voor feiten bedreven sedert den dag dat de circulaire afgekondigd is geworden.

De revolutionaire politiek van Napoleon gaet stoutmoedig vooruit: eerst raedgeringen, dan berispingen en nu vervolgingen, tegen Kerk, Paus, bisschoppen en priesters. Kloosters en onderwys gestigten worden vernietigd onderanderen te Douai, te Ryssel, te Hazenbroeck, te Duinkerke, enz; hatelyke, de Kerkelyke vryheid doodende strafbepalingen, sinds lang in onbruik gevallen, worden opnieuw ingeroepen.

Het was ook de droom van Napoleon I de wereldlyke en Kerkelyke magt in zyne hand te vereenigen, den Paus een schynbaer gezag te laten, de bisschoppen te beheerschen en op die manier Kerk en Staet naer zyne eigene denkwyze te bestieren.

Het neefje gedenke maer de verblyfsplaats zyns Ooms, SINT-HELENA.

Op éénen dag wordt in de weegschael gesteld het geluk, de voorspoed, de roem, ja het bestaan des vaderlands.

'S menschen hart is een zoo ondoordringbaer geheim; de driften, die hetzelfde beheerschen, zyn by tyd zoo streelend, zoo verleidend, zoo bedriegelyk, zoo hevig, zoo woedend, zoo ontembaer en op zekere wyze zoo onverstaenbaer, zoo dwaes, zoo uitzinnig dat men genoodzaekt is verwonderd te staen, niettegenstaende de dagelyksche geschiedenis bewyst dat alles in de wereld mogelyk is. *Omnia jam fiunt, fieri quæ posse negabam.*

Men weet dat in de constitutionnele gouvernementen, zoo als Belgie by uitmuntendheid is, de vertegenwoordigers of afgevaardigden des volks wezentlyk de bestierders van het land zyn; zy immers beheerschen de ministers; deze zyn gedwongen hun ontslag te geven wanneer de meerderheid in de Kamers tegen hen is. De Kamers moeten immers maer weigeren die budjetten te stemmen tot dat zy ministers naer haren zin hebben.

Onderstellen wy dan eens, om ons gemakkellyk te doen verstaen, wy schryven immers voor elk een, zoowel voor de eenvoudigste als voor onze meer geleerde medeburgers, onderstellen wy dan eens, dat de meerderheid der Kamers bestaat uit vrymetselaren. In dit geval heeft men maer te weten wat vrymetselaers zyn... Mannen die saemgezworen hebben, door den schrikkelysten eed die er bestaan kan, van, zoo als een goddeloos dagblad van Brussel, de *Nation*, eens zegde — den catholieken Godsdienst — den eerloozen!!! te vernietigen, te verpletten!!!

Onderstelt dan die mannen meester van het staetsbestuer — wat dan?... dan worden wetten op wetten gemaekt om het volk slecht te maken; dan begint men alle slach van knevelareijen der geestelykheid aen te doen; dan eischt men den geestelyken zaken af die zy in geweten niet kunnen toestaen; dan worden de wereldlyke goede menschen geplaegd op alle mogelyke wyzen; dan gaet er geen koophandel; dan is er geen werk voor den werkmán; dan is het een tyd van ongelukken, van ellenden, van rampen, van onrust, angst en weedom voor allen en voor elkeen in 't byzonder; straffeloosheid voor de schandigste euveldeeden, verbeeryking voor de snoodste zedeloosheid, 'zegeprael voor de wraekroependste ongerechtigheden!!!

Er leven nog menschen genoeg die dit grootsch, dit betreuenswaardig treurspel van digt by gezien hebben; en gy weet dit niet?... of hebt gy het vergeten, kiezers, gy die zoo blindelings der vrymetselaersklik de hand leent? of wel onder- vraegt een ouderling en hy zal het u zeggen.

Maer zal een kiezer opwerpen, die blindelings der vrymetselary de hand leent: dit is overdreven; het is onmogelyk dat de meerderheid der Kamers in Belgie zulke geduchte franemaçons zou hebben?

Het antwoord is eenvoudig. Indien al de kiezers aen u gelyk waren, dan, dan was het ryk der vrymetselaers, van over jaren, in Belgie gevestigd — verstaet gy dit niet?... gy wilt daerenboven dat elke kiezer, zoo als gy zelf, zou kiezen. — Antwoordt nu; wy zullen uwe antwoorden opnemen en aen onze lezers mededeelen.

Werpt maer één oogslag op Italie, op gansch Europa en dan vraeg ik u: van waer dat vernielingswerk? van waer dien algemeenen rampspoed? en dan roep ik u toe: wacht u wel dat de revolutionnaire-maçonnieke logie hier ook in ons geliefd en duerbaer Vaderland de overhand kryge!

KULLAGIE.

Snuifdoos- en pinhoeddragende heeren, professoren van us, van *qui quæ quid*, weest toch in uwe pen- en potlood-snydende geleerdheid den armen kullagie-meester genadig en laet hem eens twee kleine fabelen ondereen en dooreen haspelen, eene van Phedrus en de andere van Lafontaine. Ach lieve hern, de kullagie-meester zou voor eenen professor in eene handschoen kruipen! wat toch de geleerdheid doet! Fiasco! De kwakvorschende moede van in volle vryheidsweelde door den zoelen en bebloemden vyver heen en weér te zwadderen, staken op zekeren dag hunne gapende muilen boven het wirmelende water uit en riepen: Jupiter, Jupiter, dat is toch, fagot! nu geen leven! wy kunnen met onze vryheid niet meer uit de voeten; gy moet ons eenen koning geven. En pardeof! wierp Jupiter een ligt en vlot stokboom in het water. Leve, leve de koning! kwamen de spartelende zwemmers bygedreven, en sprongen zy op het houd. Maer ziende dat de houten majesteit goedsmoeds liggen bleef, maekten zy revolutie: wat is dat voor een koning? En Jupiter nam het hout weg, en eene kronkelende slang die de burgers opwrat, schoot moorddadig door het sissende water. Nu een woordje van Lafontaine.

Een oude wolf, leerling van Machiavel, en gewoon met mynheer Tartuffe naer de kerk te gaen, zag van boven op eenen gracht eene jeudlige, gewolde kudde schapen bekoorlyk heen en weér triepelen op den bespikkelden bloemzodem van de lente. De scheper lag met den hoed over de oogen en den rug tegen eenen castanieboom onder de koele en geurige kraai te slapen dat hy ronkte.

God, zei meester Wolf, ik ga den scheper eens spelen en zoo geraek ik aen de huid der schapen. Hy kleedde zich juist met dezelfde kleeren, nam het schupje tusschen zyne pooten en riep: ik ben Willem, de ware scheper dezer kudde! De schapen kwamen bedrogen en zonder achterdocht, by, en toen meester Wolf de kans klaer had speelde hy ook zyne rol.

Ergó, het volk van Athenen is nooit tevreden. Vroeger bezat het vryheid van denken, van schryven, van drukpers, van tribuen en van geweten. God, riepen zy, wy kunnen het zoo niet meer uithouden; wy kunnen met onze charte niets meer uitzetten. En erac! kwam Pisistrates, in het fransch Louis-Philip, op den troon. Guizot sprak, Thiers sprak; de koning liet worden en huwde vreedzaam zonen en dochters. Maer Pisistrates, achmael beschoten onder Fiesci, had er ook al gestaen. En Cavai-gnakos, gelyk men dat in 't grieksch zegt, speelde *« porlez harm »* op de puinen der barrikaden. Het werd van erger slechter: De tweede December kwam, met zynen kruiwagen vol mondsloten, klouters en paspoorten naer Cayenne, afgevaren en regt de Tuileries binnen; het lof was uit!

Zekere Demosthenes, in het fransch Montalembert, smeekte nog al eens om genade en verandering; maer Jupiter antwoordde met eene daging voor de vierschaer waer op stond: *Quia notuistis vestrum ferre, inquit, bonum, malum perferte!*

Dat is te zeggen in het plat vlaemsch: gelyk gy uwe soep kookt, zoo moet gy ze eten.

De tweede December was dan scheper geworden en speelde op zyn berderfluitje de liefste deuntjes... Machiavel, Tartuffe, Escobard, Mascarille en Cartouche hadden hem zyne liedjes gedicht.

Liedje van Machiavel: Ik ben voor het geluk der schapen, ik ben de ware Willem, de scheper der schapen. *L'empire c'est la paix!* gy waert in wanorde, ik koom u bestieren. Al de schapen kwispelden van vreugde met den wolligen pluimsteert.

Liedje van Tartuffe: De catholyke Godsdienst is ook de myne; ik geef de kerk van Geneveva aen de priesters weder; ik ga bedevaert naer Onze-Lieve-Vrouw; ik giet haer een standbeeld uit myne kanonnen en hou openbaer mynen paesschen. Ik roem my den zoon des Pauzes. En al de mindere schepers van den lande zwonden met hunnen herdersstaf en riepen: de tweede December is een Constantinus! Tartuffe lachte in zyne vuist dat hy schokte.

Liedje van Mascarille: Ach, myne lieve schapen, ik heb maer een woord, speel maer eene rol; en als ik zeg gras, roept dan maer allen gras; het zal geene heide of braem wezen. En al de schapen riepen gras; Mascarille hield zich den buik vast van lagchen.

Liedje van Cartouche: Daer zyn nog schepers, lieve schapjes, die groote, schoone weiden bezitten, zoo als de scheper van Savooijen, de scheper van Belgie, de scheper van den Rhy, enz. In het langste van de dagen zullen wy daer eens weiden gaen; en al de schapjes staken van waterlandenden eetlust hunne roode, smalle tongjes uit en riepen: leve onze scheper! Maer meester Wolf kon zynen steert niet binnen houden: de schapjes kregen muilbandjes aen en halsbanden, en als er zich maer één beroerde om anders te grazen als het Heer Wolf beliefte, werd er naer de keizerlyke keuken van Cayenne verzonden.

Een ander scheper, met name Orléans, heeft dezer dagen weer *prrrit prrrit* geroepen; maer Wolfneef draegt tegenwoordig het herdersschopje dat hy te Rome wil laten beleggen met staal. Als het maer niet verbrand! Zoo vele schepers hebben te Rome hun schopje verbrand.

EEN KANKER.

De voorstaenders van het vlaemsch willen doorgaens niet gelooven of aennemen dat het fransch onder de Vlaamingen, zelfs in Limburg, diep en zeer diep ingekankerd is. Zoo lang zy zulks niet inzien, zullen zy ook geene middelen weten te beramen om het vlaemsch voort te zetten. Van tien brieven die er onder de geletterde klas geschreven worden, zyn er negen en dry vierden fransch; is dat waer of niet?

De kinders die naer de school gaen, worden van hunne ouders dan eerst geprezen en aangemoedigd als moeder kan zeggen: onze Karel leert al fransch. Het meestendeel der estaminets spreken fransch; alle bedienaers spreken fransch; het grootste getal der uithangberden zyn in het fransch; alles geeft eenen zwaren en diepen invloed van fransch te kennen. De huisgezinnen, zelfs vlaemsch in merg en beenen, spreken fransch om zich in deze taal te oefenen en verwaerloozen het vlaemsch. Een boerenburgemeester uit de Kempen moet fransch met zynen garde champêtre spreken *uit eerbied voor de wet*... En dan komt men ons nog zeeveren dat Limburg vlaemsch is. Neen, Limburg is verfranscht en moet vlaemsch gemaekt worden in brieven, in scholen, in huisgezinnen en vergadering.

Als gy eenen vlaemschen broeder aentrefte die lezen en schryven kan, meent gy dat hy vlaemsch spreekt of schryft? *allez... Notre société fu pien! nous aller affor une bresident. Ja, ja, affor une bresident!*

L'OFFICE DE PUBLICITÉ.

Het *Office de publicité*, onlangs door eenen commis-voyageur overal aangeboden, is een dagblad dat zeer ongodelijks dienstig schryft. Om zulks te bewyzen, leze men het nummer van 7 april II, waer de Godsdienst, tot verschooning van het valsche mandement van Dubois, op het schandigste wordt bespot en uitgelagchen: « si les catholiques veulent se donner la peine de feuilleter les 4 volumes des *supercheres littéraires* de Querard, ils y trouveront le nom de *plus d'un saint évêque*, etc. En dan begint het blad den zot te dryven met de mirakelen der kerk, met de relikwieën, met de pauzen, zeggende dat men overal bedrog in gebruikt, dat St-Andreas 17 armen heeft, St-Jacob de mindere 12, St-Joannes-Chrysostomus 15, enz.; dat men de horens van Moises en pluimen uit de vleugels van Engel Gabriël bezit, enz. enz.

Wy achten het ons als dagbladschryver in Limburg eenen pligt zulk goddeloos blad doen te kennen. Vroeger was het zoo slecht niet; maer nu, nu is het eene schande... gewis zit de logie er onder.

Het is te hopen dat onze teregtwyzing van de besmetting behoede en bevryde!

HET NIEUWSBLAD VAN HASSELT.

Zoo leest men er in: « De inquisitie, zegt de *Mondo*, is eene instelling van de Kerk die door haer lang in voege is gehouden. Nooit in de wereld was er eene regtvaardigere of meer menschelyke regtbank. » Het *Nieuwsblad* voegt er spottend by: « Wat zegt de? »

Wat wy zeggen, heer confrater, dat gy niet weet wat gy zegt, noch verstaat wat gy uitschryft...

Het *Nieuwsblad* kent de kerkelyke geschiedenis op zyne duimen... Wat zegt de?...

Te Antwerpen hebben de *vlaemsche bewegens* weer iets uitgekraemd waer *Reinaerd* van schryft: « de zeden worden er (op het vlaemsch tooneel der Solidariteit) in het algemeen geëerbiedigd. Ja, maer er zyn uitzonderingen en het is de pligt der drukpers dit te doen opmerken en te berispen. Verleden zondag werd er door M. Naveau eene alleenspraak voorgedragen die iedereen tegen het hoofd sprong.

Nooit heb ik iets onbetamelyker gehoord, en men mag zeggen dat het eene ware belediging was voor de vergadering. »

Als eene opkomende letterkunde zoo te werk gaet, dan werkt zy zich dood.

EEN WOORD VAN L. NAPOLEON.

Alles dreigt ons met eene europische verwikkeling, dewelke entzaggelyke rykdommen vernietiging en stroomenbloeds zal doen vergieten. Eens aen den gang, kan men niet meer voorzien waer den styd eindigen zal. Want men diene niet te vergeten dat de Sociale omwenteling gereed staet om het gevecht aen te gaen als de politieke revolutie gezegenpraeld heeft. Men verhaelt ter dezer gelegenheid een woord van L. Napoleon dat eene hooge beteekenis heeft. « De nieuwe wereld staet geboren te worden: ik wil er de peter van wezen. »

God beware het menschenom van zulk eenen peter!

DE BROCHUER VAN DEN HERTOG VAN AUMAË.

Men heeft in Frankryk een geschrift voor tytel dragende « *Briefvoer Frankryks geschiedenis* » Door Henri d'Orléans, aengeslagen. Dit geschrift, gelyk men wel denken kan, had te Parys, ter oorzake van den naem des schryvers eene aendoeving veroorzaekt welke het gouvernement waerschyneklyk heeft doen beven, daer er zoo spoedig de hand werd er opgelegd. Doch waerom werd dien brief aengeslagen? Heeft men de schandigste aanvallen tegen het gouvernement van july te midden van den Senaet uitgesproken niet toegelaten? En hebben die aanvallen tot voornaemste oprokker de neef van den Keizer zelve niet gehad? Waerom laet men dan aen een verlegenwoordiger van dit gevallen gouvernement niet toe van de politiek der zynen en zynen vrienden te regtvaardigen of uit te leggen? Men vervolgt de *oude partyen*, men beschuldigt dezelve bewegingen te veroorzaken, en wanneer de vertegenwoordigers der partyen den mond openen om zich te verdedigen, gelast men aenstonds de politie hun den mond te stoppen. Ziedaer hoe de mannen handelen die beweeren de grondbeginselen van vryheid in hunnen persoon te vervatten. Doch ofschoon zy dit geschrift in deels Frankryk hebben kunnen versmachten, Europa zal niettemin oordeelen over het antwoord der gekwetste eer.

La *Lettre sur l'histoire de France* bevat op zyne eerste bladzide de volgende rege's:

« Myn toestand is zeer verschillig, en ik eisch dergelyke voorregten niet. Uit myn land gebannen, zonder eenige hoegenaaemde wet geschonden te hebben, zonder voor eenige hoegenaaemde fout myn lot verdiend te hebben, ben ik slechts door Frankryk gekend, door onder zyn vaendel opgevoed te zyn, en hetzelfde gedient te hebben tot den dag dat ik er met geweld ben afgescheiden. Doch heeft die verbanning my het natuerlykste, het geheiligste regt niet doen verliezen, dat van myne familie, welke opentlyk beleedigd is, en met haer het voorgaende van Frankryk te verdedigen? Kan deze beleedigende aanval die door een zoo sterk gezag, en dat u zoo veel vertrouwen heeft ingeboezemd, op alle muren is aengeplakt door door zyn antwoord zelfs op den grond van het vaderland gevolg en verspreid worden? Ik wil dit ondervinden; indien hetzelfde zich tegen myne wenschen keert, en indien gy ten mispryze der eenvoudigste notien der regtvaardigheid en eer, myne stem in Frankryk, in eene zoo wettelyke zaak versmacht dan zal dezelve ten minste eenige weerklink in Europa hebben, en in elk land tot in het hert der achtbare leden doordringen. »

MINISTERIEELE CRISIS.

Ten gevolge der aenname van de wet op 't gouden geld in den Senaet, mag men verwachten dat M. Frère in 't kort zyne demissie zal geven. Daer deze wet in de twee Kamers is aengenomen kan de minister van financiën niets anders doen dan de wet tegenteekenen of haer de koninglyke bekrachtiging weigeren, hetgeen eensgelyks onmogelyk is.

En hoe ziet het er met M. Chazal uit?

Stadsnieuws.

Vandaag is van hier naer Hasselt overgebracht de verdrachte brandstichter van Quaedmechelen; hy is van Gulmen; men zegt dat hy ook niet onpligtig is in den brand uitgebersten te Velm by den heer Jadoul, en dat hy den hussier van Hasselt, die hem kwam dagen, met eene gaffel achtervolgd heeft. Het geregt van Hasselt heeft zich vandaag naer Velm tot onderzoeking begeven.

— Een kind heeft zich deze week een been gebroken met in de koord te springen.

— De genaemde J. B. Renson, van Leeuw, melser, is dezer dagen schielyk aen eene geraektheid overleden.

— Mededinging in alles en overal tot in St-Truiden, tot in de militaireplaatsvervangung. De beruchtste plaatsvervanger is de zoogenaemde *Pays*; sedert jaren wint hy daermeê zyn brood; welnu *Pays* heeft eindelyk ook een mededinger gevonden die door hagel, sneeuw en wind, per jas en met geblinkde leeren, naer Oordingen, Brusthem loopt en dat tienmaal per dag en dertigmaal per week, negenhonderdmaal per maand om eenen plaatsvervanger te stellen, en van daer zooveel keeren naer Niel om te bewyzen dat hy Oordingen en Brusthem gewonnen heeft en wat komt er altemaal van?

De berg maekt veel gedruis

Om te baren een muus,

En *Pays* is bekend voor zynen stiel en niemand wil met eenen anderen te doen hebben, omdat *Pays*, beter dan een ander, met den stiel van plaatsvervanger bekend is en nooit iemand bedrogen noch in moeijelikeid gelaten heeft. En daerom gaet men altyd naer *Pays* en zal *Pays* altyd voor dien handel gezocht en bekend blyven.

— Dank het toegenegene publiek hebben wy reeds in een uittansche inteekeningen genoeg op den *Botti* om deszelfs druk te bekostigen aen 75 centimen het boekdeel. Wy zullen nog Acht dagen de lyst der inteekenaren laten openliggen voor diegenen welke intusschentyd nog gelieven by te komen. De verkoop voor de nietinteekenars zal wezen aen 1 fr. per boekdeel. Wy gaener nu de laatste hand aen geven en de geschiedenis voledigen buiten den feuilleton tot reraassing der lezers.

VERSCHILLIGE TYDINGEN.

By gelegenheid van den schrikkeliken brand, die dezer dagen te Quaedmechelen heeft gewoed, kunnen wy niet genoeg onze landbouwers aenwakkeren in tyds te zorgen voor het vernieuwen hunner assurançien.

— Deze week zyn twee Ingenieurs van den Staet, ten gevolge van het ongeluk tusschen Simpfeld en Wilrèe op den yzeren weg gebeurd, de yzeren baen van Landen tot Akengaan bezigtigen. Het verslag door de twee afgevaardigden van den Staet over dit gedeelte der yzerbaen is nog niet bekend.

— In den nacht van zondag tot maandag is het vuer uitgebersten in de nieuwe kerk van Angleur (Luik) Al de kerkornementen zyn verbrand: zes zilveren ampullen zyn versmolten: de vloer is gansch vernield. Het istmaer s, maendags, negen uren, dat de priester het vuer ontdekte toen hy naer de kerk de mis ging doen.

Men veronderstelt dat een acoliet een nog brandend wierooksvat in een Schap geplaatst heeft, en dat het vuer zich al zoo aen de ornementen voortgezet heeft. Het verlies beloopt 1000 fr.

Het is de tweede maal dat dit feit gebeurt; maer den eersten keer heeft men het vuer bytyds ontdekt en meester geworden.

— De *Akhbar*, een blad van Algiers, verhaelt dat toen de Franschen deze stad innamen, de overste der Janitsaren eene som van 4 miljoen franks onder den drempel zynen verblyfplaats begroef. Daarna vertrok hy naer Tunisië. Zes jaer later kwam een Arabier, die het geheim kende, zich verzekeren dat de bewaerplaats van den schat nog in haren vorigen staet was. Dit zoo zynde vertrok hy naer Tunis zonder iemand te spreken. Deze arabier is sedert gestorven, maer hy heeft zyn geheim aen eenen inwooner van Tunis toevertrouwd, die het nu aen de fransche overheid heeft medegedeeld, op voorwaarde dat hy de helft van den schat zal krygen als hy wordt gevonden, iets wat men hem heeft beloofd.

— Een slotmakersgast, Jozef A... te Boulay (Parys) liet zyn linnen wasschen by zynen getrouwen broeder. Verleden maendag was hy er heen gegaen, om zyn linnen aftehalen; maer het was nog niet gereed. Dit verbitterde den jongen kerel zoo zeer dat hy in twist geraekte met de vrouw zyns broeders, welke laatste niet te huis was. Eensklaps, in eene vlaeg van razende gramschap, loopt Jozef naer de wieg, waarin het kind zyns broeders, een knaepje van zes weken, lag te slapen, grypt het vast en smyt het door het raem der eerste stagic op de straatkasseijen. Dan nam hy de vlugt, maer werd al spoedig achterhaeld en aengehouden. Wat het kind aengaeet, de doctores hebben geene enkele uitwendige kneuzing bestatigd, maer zy denken nogtans dat het arme schepseltje eenen zoodanigen schok niet lang zal overleven.

— Men verzekert dat er nog duizend mannen uir verschillende korpsen des legers gaen getrokken worden, om naer de versterkingswerken van Antwerpen te worden gestuurd.

— Men schryft uit Antwerpen: De engelschen gaen somtyds aerdige weddingen aen, en daerom zyn het Engelschen By ons, onder de geringe klas, bestaet ook de ziekte de weddingen maer ook meest al zyn 't « beestige » weddingen, die den mensch leger stellen dan het verken. Zoo had er gister in de 4^{en} wyk weer eene beestige wedding blaets.

Een man specie van menschelyk zwyn, wedde voor 15 liters leuvensch bier, dat hy binnen een half uer eenen eemer ruwe mosselen zou eten. Het menschen-verken won zyne wedding, maer het zou geen mirakel zyn dat hy met den eemer mosselen den dood ingezwolgen heeft, want hy bevindt zich in slechten toestand.

— Men leest in eene fransche korrespondentie, dat Napoleon III voornemens is om in den loop der aenstaende maend by koning Leopold een bezoek te brengen, ten einde hem te bedanken voor het bezoek dat koning Leopold hem een paar jaer geleden te Biarritz heeft gebracht.

Wy kunnen hieraen weinig geloof hechten; maer kwame Napoleon III in Belgie, dan zou hy er zeker ondubbelzinnige bewyzen aentreffen dat « zyn haring hier niet braedt. »

Ut Brussel schryft men aen die *Kolnische Zeitung* dat men in de hoofdstad aen dit bezoek geen geloof hecht.

— Er zyn in ons land valsche bijetten in omloop der Bank van Engeland.

BINNENLAND.

(CORRESPONDENTIE VAN HET REGT.)

Brussel, 19 April 1861.

Groot nieuws! Een stuk van 20 fr. zal in het vervolg twintig franken weerd zyn. Dat heeft mooie gekost en om zoo ver te komen, heeft men meer dan een doorluchtigen burger den nek moeten uitscheeren. Licht niet: dit woord is niet van myn fabriek; het komt van M. de minister van binneulandsche zaken die weemoedig uitriep naer de stemming van den senaet voor den wettigen koers van het gouden geld: *gy onthoofdt ons!*

Wat er ook van zy dieze bloeddooze halsregting moet noodzakelyk de afstreding van M. Frère te wege brengen. Ook zal het wetsoutwerp dat nu aen den koninglyke goedkeuring moet onderworpen worden, aen Z. M. met het ontslag van den minister van financiën overgeleverd worden.

De waerschyneklyke opvolger van M. Frère is nog altyd te Parys voor de onderhandelingen betrekkelyk ons handelstraktaet. Als ik u zeg dat dit verdrag een langeren steert zou hebben dan de beroemde komet van het jaer XI en dan hare zuster van 1858, hoopt men nogtans in den officielen wereld eene zeer gunstigen uitslag in den loop der volgende week: Als men zich nog maer niet bedriegt?

Alhoewel wy met de zaken onzer geburen niet moeten bezorgd zyn, blyven wy een oogenblik te Parys: Wat zegt gy van de kostelyke voeding welke de prins van Orleans aen prins Napoleon gezonden heeft? Daer over zal hy zich toch niet beroemen! De halfofficiële dagbladen die zooveel gewag gemaekt hebben over de gelukwensingsbrieven den doorluchtigen senateur toegezonden na zyn diskoers in den senaet, diskoers waerin hy de romeinsche kwestie behandeld en de familie Bourbons door het slyk getrokken heeft, zullen zich nu wel wachten van den brief te spreken welken de doorluchtige zoon van Louis Philippe aen prins Napoleon toegestuerd heeft nopens dat zelfde diskoers.

De brief, of beter de brochuer van den hertog van Aumale is een van de fynste en van de slimsigedraaide

puntlichten. Alhoewel hy in den grond met kracht en nadruk geschreven is, is nogtans die brief een voorbeeld van uitgelezen beleefdheid in den vorm. Aengevallen door prins Napoleon in omstandigheden waer de voorwaarden van den stryd niet gelyk zyn, heeft de hertog van Aumale een edel gebruik gemaakt van zyne verdedigingsmiddelen, en nog meer, hy heeft tot zyn profyt weten te gebruiken al het nadeel van zynen staet van banneling.

De prins Napoleon heeft eene voetzuil in zyn diskoers voor zyne familie opgerigt; de hertog van Aumale werpt de voetzuil omverre met historische proeven welke niet te betwifelen vallen, en geeft alzoo, gelyk hy het overigens zelf zegt, eene geschiedenis aan den neef van den keizer. Indien men de brochure grondig wilde doorsnuffelen, dan zou men misschien deze of gene proef vinden welke de hertog van Aumale gebruikt heeft, en welke men insgelyks tegen hem zou kunnen gebruiken. Het is alzoo dat, als hy den neef van den keizer beschuldigt van niet werkelijk deel genomen te hebben in de militaire worstelingen van den Krim en van Italie men zich herinnert dat diezelfde hertog van Aumale gouverneur van Algerie was, toen zyn vader voor den opstand wegvlugte, en dat hy gemakkelyk tegen den keizer had kunnen opwegen, indien hy het leger, waerover hy beveelde, naar Frankryk gevoerd had. De hertog van Aumale schynt het zelfs gevoeld te hebben en daerom zegt hy in den brief dat ten allen tyde de Bourbons voor het bloedvergieten achteruit gedeinsd zyn.

Dat is de zwakke zyde van het antwoord des doorlichtigen banneling welke eene grootsche krachtdadigheid aan den dag legt in de vergelykenis der beide familien welke opvolgens over Frankryk geheerst hebben, en stelt tegen over de welwillende goedertierenheid der Bourbons welke aan de Napoleons toelieten weder in Frankryk te komen, de strengheid dezer laetsten welke de Bourbons verre van hun vaderland verwyderd hielden, en eertyds den hertog van Eughien in de grachten van Vincennes deden fustilleeren.

Het fransch gouvernement heeft de brochure van den hertog van Aumale schoon aan te slaen en geregelyk te vervolgen, het zal ze toch niet beletten de wereld te doorreizen en overal eene buitengewoone schudding te veroorzaken.

Terwyl wy van brochuren spreken meldt men wy eene brochure welke te Brussel komt te verschynen. Ik heb u gezegd dat hier alles stof voor brochuren is. M. Eugène de Molinari komt een schrift uit te geven over het opstuiten in de kloosters en het bestraffingsregt in de kostscholen. Wy zullen daarop in onzen naesten brief op terugkomen.

Over acht dagen liet ik u gevoelen dat, ondanks de kritiken waer van de minister van oorlog het voorwerp in de vertegenwoordigers kamer was, het krediet voor de hervorming onzer artillery zou gestemd worden. De gebeurtenissen hebben myn vooruitzicht verregtvaardigd. De kamer heeft het gevraagde krediet gestemd met 63 tegen 32 en 6 onthoudingen. Wy zullen dus nieuwe kanonnen hebben en nu is het 't geval van te zeggen: *welk geluk!* Myn gevoelen is dat 15 million ten minsten zoo goed zouden gebruikt geweest zyn met aen Limburg eenige kleine werken te geven tot vergoeding der onberekenbare verliezen welke het verdrag der 24 artikels deze provincie toegebracht heeft. Geduld! dat zal misschien wel eens komen.

Ik kan toch niet eindigen zonder iets van den *Longchamps* te zeggen. Gy weet dat de *Longchamps* van Brussel, die anders altyd den 2° paeschdag plaets heeft, dit jaer tot den 14 April is uitgesteld geweest ter oorzake van den rouw van het hof.

En eerst wat is de *Longchamps*? De *Longchamps* is eene soort van hernieuwde foppery van de vastenavond-dagen.

De *Carnaval*, gelyk zyn broeder de *Longchamps*, is eene vergadering van rytuigen, ekwipagien, koetsen, postkarren, vaertuigen van alle slach en ouderdom, regelmatig de eene achter de andere geplaatst, en rollende van een gegeven punt A tot een ander B. In deze rytuif vaertuigen wikkelt zich eene geheele wereld uit van kleederen, chales, ombrellen en nieuwigheden van alle soorten. In een woord, al wie een hoedje of een modeke, zelfs een nieuw paer handschoenen te zien heeft, kruipt de eene in een ekwipagie met springende peerden, de andere in eene vigilante met eenen dempigen knol.

Van weerszjde den boulevard trawanten de nienwgerigen die byna allen komen de proef nemen welk effect hunne nieuwe min of meer smalle broek zal doen; wat men zal zeggen van de min of meer regie vóór welke hun gekrold hair van achter in tweeën splitst; of men het klein stukken glas niet zal opmerken dat zy met min of meer gezigtsgrynsingen en trekkingen in het hoekje der oog moeten vasthouden. De *Longchamps* is dus een modejournal, maar een journal met bewegende figuren. Verleden zondag heb ik my veel vermaakt met eene origineele reklaem. Twee kinders zaten in een klein vaertuig, het eene gekleed in *Zouzou* en het andere in *Turcos* en op het achterste van het rytuig getrokken door eene geit welke zoo zorgvuldig en netjes uitgedoscht was als de kinders, las men een groot opschrift: *Maison spéciale de confections pour enfants, rue des éperonniers, N^o....* Berigt voor de anders die hunne kindereu kostumen van geleerde apen willen aantrekken.

Gy zult my misschien zeggen dat ik nog al vierkantig eene vergadering behandel waer ik zelf ben tegenwoordig geweest; dat is waer, ik ben er geweest niet uit smack maar uit noodzakelykheid. Noodzakelykheid van stiel, helaes! Moest ik u dan niets weten te zeggen over dien beruchten *Longchamps*? En nog het zou kunnen hebben gebeuren dat de kronykschryvers in hooping

dit jaer waren en dan hoopte ik een min of meer schitterend aanbod van het een of het ander Limburgsch dagblad, by voorkeur van dit dat vele geabonneerde Jufvrouwen heeft; en moet het ik bekenen, de nieuwsgierigheid prikkelde mynen yver ook aen; men zegde dat de *Krinolien* afgeschafte was! Dat de dames de smalle rokjes et korte lyfjes van 1780 uit de kleerkassae hunner grootmoeders gingen halen, en ik heb het gedacht van den *Longchamps* daerover willen kennen; want dit is eene autoriteit in dia zaken. Wel nu! hy heeft ongelyk aen het openbaer gerucht gegeven; de *Krinolien* blijft over de beschaefde wereld heerschen.

Het kwaed zou nog zoo groot niet zyn indien men die opblazende vodden matiglyk wist te gebruiken; maar de overdryving gaet vandaeg te verre, ook:

A qui me trouve une femme
Je promets un merle blanc;
Car il n'est plus, sur mon âme,
De femme comme on l'entend.
On ne voit plus à présent
Passer que des monuments,
Des louvres, des vaticans,
Des palais replendissans.
Il faut être commissaire,
C'issier, directeur gerant
De quelque grasse houillère
Ou d'un café-restaurant,
A moins que d'être un impudent
Ou d'être ne millionnaire,
Pour oser effrontément
Convoyer pareil ornement.

C. Z. S.

FRANKRYK.

Men schryft uit Parys 16 april:

Er bevinden zich hier veel napolitaensche nitgewekenen, die zeer bourbonsgezind zyn en verklaren, dat moesten zy tusschen Murat en Piemont kiezen, hun keus op de eerste zou vallen. Over zyn de tydingen uit het Napolitaensche eestemming om te verklaren, dat aldaer de afkeer van de Piemontezzen den hoogsten graed heeft bereikt. Eene korrespondentie van hier geeft van Murat, den kandidaat voor den napolitaenschen troon, de volgende schets: Prins Murat is een dik man, zeer gemeen zelfs grof, maar overigens moedig en met zeer gematigde politieke beginselen bezielt. Zyn zoon, die gelast was om den keizer by de begrafenis van koning Frederik-Willem van Pruisen te vertegenwoordigen, heeft een zeer goed voorkomen. Hy is gehuwd met eene dochter van den prins van Wagram. By gelegenheid van dat huwelyk rigtte de bisschop van Nancy, Mgr. Minjault, nu aertbisschop van Bourges, de volgende woorden tot het jonge echtpaar: « Treedt moedig op het verhevene lot toe, tot uw koninglyke bestemming! » — « Maar, zoo besluit de korrespondent, de grootste tegenstander, dien prins Murat wellyk zal ontmoeten, is zyn neef prins Napoleon, die hem bereidshafte in zyn dagblad heeft doen aanranden en met geweld ten voordeele van zyn behuwd vader de eenheid van Italie wil. »

— 'T is reeds gemeld dat M. de Montalembert eerstdaegs een brochure in het licht zal geven. De beroemde redenaar zou aenleiding hebben gevonden in de aen een zynen geschriften door den heer Cavour ontleende formule: « De kerk vry in een vryen staet, » om de redevoering door dien heer uitgesproken te beantwoorden.

— Men schryft uit Parys, 6 april, aen den *National Suisse*: de groote-oosten heeft zich vereenigd en aen den keizer de magtiging gevraagd om prins Murat af te zetten, die gelyk men weet, grootmeester der vrymetselaers-orde is. »

ITALIE.

De revolutionaire pers schiept er behagen in, sedert eenige dagen, over de gezondheid van den H. Vader, onrustwekkende tydingen in omloop te brengen. Het dagblad de *Nationalités* schryft dat de ongesteldheid van den H. Vader eensklaps zulk een ernstig karakter zou hebben aengenomen dat zyne dagen in gevaer waren. « Die voorval, zegt het garibaldisch dagblad gerust, zou te midden der politieke verwickelingen waer in Rome thans verkeerd, een zeer gewigtige gebeurtenis zyn en zou met al haren invloed op het lot der romeinsche toekomst drukken; dit is ten minste onze overtuiging. » Geve de hemel dat die tydingen ongegrond zyn mogen! Dat het Gode behage onzen H. Vader een lang bestaan te vergunnen! Want nooit was dit doorzichtig leven zoo kosbaar aen de Kerk. Denk eens aen de gevaren welke haer het openvallen van den Heiligen Stoel zou berokkenen in de ernstige omstandigheden waer in wy ons bevinden, welk gemak die openvalling aen Piemont zou verschaffen om de plechtige inpalming van het grondgebied des Pausdoms te voltoojen!

Wat Victor-Emmanuel nog wederhoudt is enkel de vrees voor de poort van Rome den opvolger van den H. Petrus te vinden, even als Atilla, over eenige eeuwen, er de heilige Paus Leon ontmoette. De nieuwe koning van Italie zou een droevig gezigt trekken tegenover den stadhouders van Christus, achter zich eenen staet van achttien eeuwen voerende en van de herinnering aen zooveel Heiligen, van zooveel martelaren en beroemde mannen, zyne voorgangers, omringt zynde. Maar gedurende de openvalling des heiligen Stoels, zou Victor-Emmanuel binnen het vaderloos Rome sluipen, en gemakkelyk zynen troon voor den zetel van den H. Petrus oprigten. Welken noodlottigen invloed zou op de kiezingen van het Heilig Kollegie M. Cavour niet trachten uit te oefenen, hy die zyne proeven komt te geven in de italiaensche kiezingen! Men yst als men er op denkt. Nooit zou het katholicismus zich tegenover zulk een verschrikkelyke beproeving bevonden hebben, en indien Kristus zelf, Kristus wiens woord nooit hegt, niet gezegd had dat nooit de poorten der hel tegen haer zouden vermogen, zou men reden hebben om te ysen.

— De dagbladen van Italie zyn bezet met redevoeringen welke in het zoo gezegde Parlement van Italie uitgesproken worden; het zou onze lezers vervelen hun dien revolutionairen rim-ram op te dienen. Het zal aengenaemer zyn eene rede te hooren welke niet in de Turynsche kamer maar onder den blauwen hemel is uitgesproken. De Milanezen wierden onlangs op 14 maart, door de overheid gedwongen groote feesten te vieren ter gelegenheid van den geboortendag van den koning *Galantuomo* en tevens der benoeming van dezen *Galantuomo* als koning van Italie; deze feesten moesten weer schrikkelyk veel geld kosten uit de zakken der burgers. Te dezer gelegenheid beklom een bekeude smedersmeester een daertoe opgemaakte spreekstoel op eene openbare plaets en sprak ongeveer als volgt: « Vrienden en medeburgers! Men heeft de Oostenrykers beschuldigt, dat ze den Italiaaner zyne pitaleer afoamen; dat kan waer zyn of niet, maar zeker is het dat het tegenwoor-

dig gouvernement daerenboven ons nog ons hemel en zelfs nog stukken van ons vel daerby afstroopt. Wy zyn het moede ons goed en bloed op te offeren om vreemde ratten welke hier in gedrongen zyn (de Piemontezzen) te nesten, wy zyn het moede onze haef en goed te laten volgen om die gasten onderhoud en genoeg te verschaffen en in tyden waer in alles tot wanhoop voert, vreugd te huichelen. De nationale regering verklaert al hare onderdanen gelyk te stellen, dat heet zoo veel als allen tot den belezak brengen. Maken wy dan eens een einde, sjoet de smid, en laten wy aen onze bloedzuigers weten, dat wy de opofferingen meer als ver genoeg gebracht hebben, en verklaren dat wy honderdmael beter waren onder het veracht Oostenryk regiem dan onder de hooguitgetrompette nationale regering. » Ongehoorde byval viel de redevoering des soids te beurt. Het is wel te verstaen dat men deze geschiedenis in de liberale dagbladen niet leest: deze geven maer al hetgeen dat Garibaldi begunstigt en den Paus benadeelt.

— Alle teekenen zyn voor handen dat de schynbare stilstand in de Italiaensche beweging de voorbode is van groote gebeurtenissen, die niet zeer lang zullen nitblyven. Mazzini schryft en drukt openlyk te Milaan dat Victor Emmanuel slechts koning van Italie is geworden, krachtens zyne belofte om zich van Rome en van Venetie meester te maken, en dat het tyd wordt die belofte gestand te doen.

— In geheel Italie, zoo verneemt men van alle zyden, worden door de protestanten de ieverigste poogingen aengewend om de katholyken afvallig te maken. Vervalschte bybels worden overvloedig verspreid. In Toskanen, in de Romagna en het Napolitaensche worden scholen en allerlei instellingen opgerigt om de bevolkingen te psotestantiseren. Te Napels wordt in de fraeije kerk van St-Francisco dagelyks door eenen protestantschen geestelyke dienst gedaen. Doch algemeen weerstaet de katholyke bevolking alle verleiding. In Toskanen heeft de bevolking met steenen de predikanten verjaegd, die haer tot het verzaken van haer geloof kwamen verleiden.

— Garibaldi is nog te Turyn waer men verzekert dat hy eene samenkomst met den koning heeft gehad. Het inzicht zynre reis blijft met geheimzinnigheid omslujerd; nogtans, moct men opmerken dat zyne vier voornaemste luitenanten; Tür, Medici, Cosenz en Bixio, zich bezig houden hunne oude afdeelingen snel herin te rigten.

Inleiding tot de geschiedenis der vlaemsche letterkunde.

(Vervolg.)

Misschien ook gebeurde het dat de inboorlingen die by den inval der Germaensche volkeren lager naar het zuiden afzaken, door de romeinsche veldheeren tot een veroveringsmiddel gebruikt later weer eenige gewesten van hun vorig vaderland hebben zien terug te winnen; wat daer ook van zy de geographische ligging onzer waelsche streken is verre van dit denkbeeld misschien wat nieuw en gewaagd te logenstraffen.

De noorderstreek van ons belgie bleef aen de zeden en taal harer vaderen getrouw. De Romeinen konden er nooit in gelukken die moedige Germanen aen hun verleden te doen vaerwel zeggen. Twee oorzaken schynen samengespannen te hebben tot het behoud van den landaert dezer volkstammen. Van den eenen kant strekte de natuerlyke ligging dezer gewesten tot grooten hinderpael aen de overheersching van Rome. De pleinen en dalen waren meest met moerassen en veenen overdekt, zoo dat de ruitery van Cesar en deszelfs opvolgers maer moeijelyk deze oorden genaken kon (1).

Het Ardenner woud besloeg de hoogten van ons land en verspreide zyne vertakkingen op de hoogten tusschen Rhyne, Maes en Schelde uit. Het was dus om zoo te zeggen onmogelyk voor de romeinsche wapens hun gezag by deze zoo door den natuer versterkte volken doen te kennen. En wat ook nog

Van den anderen kant wierd de landaert dezer volken gedurig gevoed door hunne aanraking met de Germanen van Over-Rhyn. Deze betrekkingen belutteten de vaderlandsche zeden en taal uit te sterven en zich door vreemde levenszjde te laten vervangen. Want men ziet dat wanneer de Eburonen door Cesar overwonnen waren, de Tongranen volkstam der Zweden en Sicambers de verlatene streken (2) bevolken kwamen. Omtrent vyftig jaer voor onze tydrekening kwamen de Tenchteren en Uspeten zich op den bodem door de Ambaverieten bewoond zeten en de Tossanders de hedendaegsche Kempen bevolken. (3) Omstreeks den jaer 250 na de geboorte onzes Zaligmakers maekten de Franken, Saxers en Allemannen zich reis gereed om Belgie aen Rome te ontrukken. De Franken verre de magtigste volkstam bestonden uit Ripuarische en Salische Franken. Deze kwamen onder de regering van Juhaen den Apostaat naar Belgie afgezakt en eerst zich als bondgenooten der Romeinen in Toxandrië neerzetten; doch later omtrent het jaer 425 na een verbond met de andere Belgische volken aengeknoopt te hebben verklaerden zy zich vry en onafhankelyk en strekten hunne veroveringen tot in Gallië uit.

dient opgemerkt te worden is dat de edelen en grooten der Franken welke met Clovis in het innemen van Gallië deel genomen hadden, hunne verblyfplaatsen in de nabijheid van den Rhyne of in het noorder gedeelte van Belgie kozen. Voegt daer nog by de volksplanting der Saxers welke ten tyde van Karel den Grooten naar Vlaenderen en Brabant verplaatst wierden (4) en men zal gemakkelyk begrypen welk de oorzaken geweest zyn van het behoud des Teutoonschen tongvals in Belgie. (5)

(1) Lib. V. 6. 3-33 item Lib. VI cap. 29. de R. G.

(2) Spener. Notitia Germaniae antiquae lib. VI. item Procopus de Bello Gothico. lib. I. C. 12.

(3) Raepsaet Analyse de l'histoire des droits civils, politiques et religieux des Belges et des Gaulois 1re p. 25 enz.

(4) Eenigen hebben beweerd gehad dat onze taal van de Franken en gemelde Saxers afkomt. Men vindt deze opinie in de Grandes Chroniques de St-Denis doch deze kronyk ofschoon zeer oud heeft weinig gezag in het vak der geschiedenis (Cf Thierry 5e lettre sur l'histoire de France.

(5) Namèche hist. nat. tom. I, p. 172.

BURGELYKEN STAND DER STAD ST-TRUIDEN.

Aengiften van den 17 tot den 20 april 1861.

GEBOORTENS.

Mannelyk. 0. — Vrouwelyk 0.

OVERLYDENS.

Mélar, Elisabeth, oud 63 jaren, echtgenoot van Jacobus Corbusier (hospital).

VERKOOP VAN DE SCHORS EN TAKKEN

VAN 60 EIKE, BESTE KWALITEIT

Op zaterdag 27 april 1861, om dry uren na middag te St-Truiden ten herberge genaemd de Capecienenbaert, zalden heer BARON DE BROEKMANS, van Kerkom, door het ministerie van den notaris COEMANS, publiek en aen de meestbiedende op credit doen verkoopen.

Deschorsen en takken van 60 Eiken boomen, wassende op zynenbosch gelegen te Kerkom by zyn Kasteel.

VERKOOP VAN EENE PACHTHOEVE

TE JEUCK (GOYER).

Op dynsdag den 23 april 1861, om dry uren na middag ten herberge van Laurens Velaerts, te Hasselbrouck onder Jeuck, zal ALEIDIS VELAERTS, weduwe van wylen ARNOLDUS LENAERTS, van Jeuck samen met de erfgenamen van haren genoemden man, en overeenkomstig de wet van den 16 Juny 1816, door het ministerie van den Notaris COEMANS, publiek en ten meestbiedende doen verkoopen:

Eene winning, schuer, stallingen, mesthof, moeshof, en boomgaard, groot omtrent 41 aren 62 centiaren, gelegen onder Jeuck te HUNDELINGEN, palende den weg, den heer Sneyers burgemeester in twee kanten, en de erfgenamen van den heer Joannes BORMANS.

BELANGRYK BERIGT.

Ter gelegenheid myner herbeginning in het onderwys, in het maken der bloemen, koom ik het geëerd publiek verzoeken dat aanstaanden donderdag het onderwys zal oantvang nemen, na eerst maandag, enz., myne prospectussen opgehaeld te hebben. De jufvrouwen welke verlangen in hun huis les te nemen zullen de goedheid hebben zich te vereenigen met riser of ryz, kostende 20 fr. per hoofd, voor twee maanden onderwys, het bloemenboek erby begrepen; en indien men zich met tien jufvrouwen vereenigt, kost hetzelfde maar 15 fr. per hoofd, voor twee maanden onderwys van twee maanden.

Indien er jufvrouwen zyn welke het onderwys zouden verlangen ter plaats daartoe bestemd en ingerigt kost hun maar 15 fr. voor twee maanden onderwys en het bloemenboek erby begrepen.

De jufvrouwen welke myne lessen alontrangen hebben en nog verlangen mynen kursis te volgen om in de kunst vaster te worden, kost hun 10 fr. voor twee maanden onderwys, want zy reeds het bloemenboek in bezit hebben. Ter gelegenheid der maand Mei laat ik Ul. weten dat by my te bekomen is alle gerief, wat het ook zy, voor bloemen te maken; als nog verwacht ik aanstaande week de staalen van hangende en staande corbeilles, verguld en effen en ook porceleinen.

Ik beveel my in de gunst van een ieder.

M. J. A. D. BLOK.

Nieuwe steenweg N.374, te St-Truiden.

A LOUER

Le Château de Wommerson avec ou sans Terres qui en dépendent. Le propriétaire fera effectuer les restaurations au gré des amateurs.

S'adresser au notaire Vinckenbosch à Tirlemont.

A LOUER

une maison de campagne avec écuries, grange, jardins et pélouses, etc. etc. — Le tout situé à Gurelignon près de St-Trond et de la station du chemin de fer.

S'adresser à M. l'avocat De Creft à St-Trond.

EEN KOETSIER

kunnende ter zelfder tyd ook de tafel dienen verlangt eene plaats.

Zich te adresseren op het bureel van dit blad.

PIERRE-HUB. AERTS, FILS,

RUE DE TIBLEMONT, 272, ST-TROND,

a l'honneur d'informer le public qu'il vient de s'établir en qualité de peintre en bâtiments, tapisserie et vitrier.

Il entreprend et fournit tout ce qui a trait à son état.

La célérité dans les travaux, la propreté, la solidité, le bon goût et la modicité des prix, tels sont les avantages qu'il offre au public.

CHEZ

FAUST-MARLIN,

PLACE DE L'UNIVERSITÉ, 40, LIÈGE.

40.000 kilo chiffons pour engrais, à fr. 9 les 100 kilo.

BERIGT.

M. DE TILLOUX, in den Witten Beer, Brustempoort, maekt het geeerde publiek bekend dat hy logeert en tafel houdt en dat hy eenieder door zyne spoedige en goede bediening zal trachten te voldoen.

Hy heeft ook groote stallen voor peerden, koeijen en varkens ter beschikking der voerlieden en kooplieden.

Hy beveelt zich in de gunst van eenieder.

PORTRAITS EN PHOTOGRAPHIE.

Monsieur H. BLANCKART et Cie, artistes photographes, ayant été demandés par plusieurs personnes de cette ville, riendront pour le mois de Mai faire des portraits en photographie. Les personnes qui désireraient voir les modèles et les prix sont priées de donner leur adresse au bureau de ce journal, afin que M. Blanckart puisse se rendre à leur invitation.

Portraits retouchés à l'huile, à l'aquarelle et en noir depuis 5 à 100 fr. — Ressemblance garantie. — Portrait de Jud à 1-25 fr.

ANGLO-BITTER,

SEUL DEPOT EN BELGIQUE, CHEZ

HUBERT VANWEST.

Grand' Place, N° 2 à Saint-Trond.

L'ANGLO-BITTER, liqueur d'un goût si agréable, est aujourd'hui généralement reconnu pour avoir plusieurs qualités salutaires. Il réunit donc l'agréable et l'utile. Pris régulièrement dans la matinée ou le soir avant le coucher, il rend gai et dispos. L'Anglo-Bitter, véritable nectar, est l'invention d'un distillateur-liquoriste au fait de son art par une longue expérience, et présente une combinaison d'aromates distillés ou infusés et de sucs des plus excellents fruits. Aussi le débit en est-il déjà fort répandu en Belgique, et nous osons nous promettre que bientôt il y sera d'un usage à peu près universel. La plupart des personnes préfèrent prendre cette délicieuse liqueur dans toute sa pureté; d'autres, plus délicates, ne la prennent qu'avec de l'eau. Et en effet, au moyen de l'Anglo-Bitter on peut convertir l'eau en plusieurs liqueurs agréables et douces dans les proportions les plus diverses.

PRIX: Frs. 2-50 le flacon.

NATIONALE MILICIE.

LIGTING VAN 1861.

Algemeene agentschap van militaire remplacemen ten gewaerborgd door den heer J. VANDENBRANDEN, grondeigenaer in de Bloemstraet, 50, te Brussel.

Voor alle inlichting en handelingen zich te bevragen by J.-M. DIGNEFF voornaemsten agent der provincie, woonende op de Varkens-merkt te St-Truiden.

MILICE NATIONALE.

LEVEE DE 1861.

Agence générale de remplacements militaires garantie par M. J. VANDENBRANDEN, propriétaire, rue de la Fleur, 50, Bruxelles.

S'adresser pour tous renseignements et négociations chez M. J.-M. DIGNEFF, agent principal de la province. Marché aux cochons, à St-Trond.

G. BALTUS,

NEG^r, IN DEN OLIPHANT, 21, SINT-TRUIDEN,

heeft de eer het publiek kenbaer te maken dat by hem te bekomen zyn alle soorten van Wynen, Likeuren, Lambic mousseux en ledige flesschen; alsook allesbeste oude wyn aen fr. 1-20, de flesch er in begrepen.

Hy durft zich, in aenzien der goede kwaliteit zyner zoo lang bekende artikels en der gematigde pryzen, aen de gunst van het geeerde publiek voorts aanbieden.

Elixir impérial, voor bitteren, eenigste depot, te St-Truiden, by M. G. Baltus.

YZER STAEL EN KOPERWERKEN SPECERYEN.

M. G. MARSÉ-WARNOTS aen de Hasselsche poort te St-Truiden, N. 736, nevens de slagmolen van den heer Craninx, heeft d'eer aen het publiek bekend te maken dat hy komt te ontfangen een assortiment van Basculen nieuw systeem (dites Balance à Bascule) van 100 tot 800 kilo force en Balancen Roberval van een 1/2 kilo tot 50 kilo force en kopere Balancen op kopere kolonnen en zonder kolonnen, geweren, pistolen, van 1 en 2 en tot 5 schoten, met groote vermindering in prys.

Verders alle soorten van fyne en grove yzerwerken, nageis, schroeven, charnières, sloten, krukken, kopere en yzere briefplaten (plaques lettres), yzer en koperdraed, ketingen, schuppen, zigtlen, zeysems, koffymolens, strykyzers, fransche en engelsche gereedschappen en snywerken voor alle bedieningen, keukengerief in gegoten, geslagen yzer en al wat de koper en yzergieterij en blikslagerij aengaet.

Alles van de beste kwaliteit en aen geringe pryzen.

MARKTPRYZEN DER GRANEN.

ST TRUIDEN, 13 april.		ST-TRUIDEN, 17 april.	
Tarwe 100 kil.	32 52	Tarwe 100 kil.	32 52
Koren » »	19 67	Koren	20 21
Haver	21 00	Haver	21 50
Garst	24 46	Garst	24 46
THIENEN, 16 april.		TONGEREN, 11 april	
Tarwe 100 kil.	33 08	Tarwe 103 kil.	33 00
Koren	50 50	Koren 94 »	18 50
Haver	21 80	Haver 75 »	15 50
Garst	25 50	Garst 95 »	25 00
LEUVEN, 15 april.		BRUSSEL, 12 april.	
Tarwe 100 kil.	33 76	Tarwe hectol.	26 81
Koren	20 40	Koren	15 89
Haver	22 38	Haver	23 00
Garst	24 49	Aerdappelen	10 94
HASSELT, 12 april.		LUIK, 15 april	
Tarwe 100 kil.	31 80	Tarwe 103 kil.	33 50
Koren	20 80	Koren 94 »	19 25
Haver	22 60	Haver 150 »	33 50
Garst	24 80	Garst 94 »	22 50
DIEST, 17 april.		MECHELEN, 13 april	
Tarwe hectol.	26 25	Tarwe 100 kil.	32 50
Koren	14 70	Koren	19 30
Haver	11 10	Haver	23 25
Garst	15 60	Garst den hect.	14 50
Aerdappelen den zak 8 00		Aerdappelen den zak 8 50	

VERTREK-UREN VAN DEN YZEREN-WEG.

8 uren 18 m. 'smorgens. — van St-Truiden naer

Velm, Landen, Esmael, Thienen, Vertryck, Leuven, Wespelaar, Haecht, Mechelen, Duffel, Contich, Antwerpen, Lier, Herenthals, Turnhout, Vilvorde, Brussel, Bergen, Quiévaain, Termonde, Aelst, Lokeren, Gend, Bruggen, Ostende, Koriryk, Mouscron, Doornik, Gingelom, Waremmé, Fexhe, Ans, Hautpré, Luik, Chenée, Chaudfontaine, Le Troot, Pepinster, Spa, Ensival, Verviers, Dolhain, Herbestal.

Expresstrein 1 uer 02 min. namiddag.

St-Truiden, Landen, Thienen, Leuven, Mechelen, Brussel, Termonde, Gend, Bruggen, Ostenden.

5 uren, 38 m. s'avonds. — van St-Truiden naer

Velm, Landen; Thienen, Vertryck, Leuven, Haecht, Mechelen, Duffel, Antwerpen, Vilvorde, Brussel, Gingelom, Roost, Waremmé, Fexhe, Ans, Hautpré, Luik, Chenée, Verviers.

9 uren 35 m. 'smorg. — van St-Truiden naer

Cortenbosch, Alken, Hasselt, Diepenbeek; Beverst, Munsterbilsen, Eigenbilsen, Lanaeken, Maestricht, Meerssen, Valkenburg, Wylré, Simpelveld, Aken.

4 uren 02 m. namiddag. — van St-Truiden naer

Hasselt, Diepenbeek, Munsterbilsen, Eigenbilsen, Lanaeken, Maestricht, Meerssen, Valkenburg, Wylré, Simpelveld, Aken.

7 uren 53 m. s'avonds. — van St-Truiden naer

Cortenbosch, Alken, Hasselt, Diepenbeek, Beverst, Munsterbilsen, Eigenbilsen, Lanaken, Maestricht.

POSTWAGEN-DIENST

VAN SINT-TRUIDEN NAER TONGEREN.

9 uren 45 min. 'smorgens. — 7 uren 30 min. s'avonds.

Sint-Truiden, drukkerij van Hub. DE COCQ, N. 84.